

Skulptur formidler litteratur i Grimstad bibliotek

Mål

Grimstad nye bibliotek i Dikterbyen Grimstad har fått en unik kunstgave knyttet til Ibsen og Hamsuns litteratur. Kunstverkene (nå 33 skulpturer og 28 trykk) er et uttrykk for litteraturen som vi ønsker å bruke for å vise litteraturen gjennom digitalt nedlastbare filer, brosjyre og formidlingsopplegg.

Samarbeidspartnere:

Grimstad bibliotek og Grimstad turistkontor

Gjennomføring

Hva ønsker vi å utvikle/ gjøre (jfr. planen):	Hva har vi gjort:
<p>Finne fram litteratur som hører sammen med skulpturene. Dette er smakebiter fra lengere tekster.</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Formidle dem i brosjyre <ul style="list-style-type: none"> ▪ Brosjyre på Norsk ▪ Brosjyre på engelsk, tysk, fransk og spansk ○ Formidle dem digitalt via nedlastbar fil for eksempel med QR-koder 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har laget brosjyre på norsk, engelsk og tysk • Ved hver skulptur kan man via QR-kode få opplest en tekst av forfatteren
<p>Vise fram de verkene som er knyttet til skulpturene i små utstillinger og profileringer ved skulpturen</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Foredrag om skulpturenes utgangspunkt ○ Omvisninger i skulpturene og biblioteket 	<p>Ved hver skulptur har vi verket på norsk samt de språk vi har kunnet få tak i</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det har blitt holdt flere foredrag om skulpturene samt at vi har hatt åpning av formidlingsopplegget med foredrag og taler.

<ul style="list-style-type: none"> ○ Gruppeguiding ○ Oppleve dikterbyens litteratur på egenhånd, både turister og innbyggere 	<ul style="list-style-type: none"> ● Harald Stanghelle har hatt samtale med Nina Sundbye. ● Gjennom brosjyren kan bibliotekgjester selv guide seg i skulpturene og dermed i litteraturen ● Vi tilbyr omvisning til grupper på forespørsel. I løpet av sommerene har vi hatt ukentlig tilbud.
<ul style="list-style-type: none"> ● Skoleopplegg om skulpturene 	<p>Vi har utarbeidet undervisningsopplegg for videregående skole. Dette skoleopplegget vil også bli tilbudt gjennom læreverk som benyttes i vgs. Pga pandemien vil skoleopplegget først bli gjennomført skoleåret 22/23</p>
<p>Være viktig for kulturturisten som oppsøker verdenslitteraturen ved å gjøre skulpturene til cross over attraksjon til litteraturen. Biblioteket blir i denne sammenheng en kulturskaper</p>	<p>Gjennom brosjyre på flere språk og markedsføring gjennom vårt turistkontor har turister fått mulighet til å nyte skulpturene og bruke dem som inngang til Ibsen og Hamsuns litteratur</p>
<p>Være en aktør i reiselivsprofileringsoppdraget ved å tydeliggjøre litteraturen og biblioteket som en god arena for turister</p> <p>Markedsføring via Visit Norway</p>	<p>Turistkontoret markedsfører som en del av Grimstads tilbud via visit Norway</p>
<p>Henvisninger til lydbøker og digitale bøker bla via ebok-utlån og bokhylla.no.</p>	<p>Dette målet er ikke nådd</p>
<p>Utplassering av bøker til lån eventuelt kjøp på hotellene</p>	<p>Dette målet er ikke nådd</p>
<p>Flere målgrupper inn i biblioteket via kunsten</p>	<p>Turister bruker tilbudet Byens borgere tar med seg besøkende Vi mener at Ibsen og Hamsuns litteratur er blitt mer tydelig og oppsøkes i større grad gjennom skulpturene.</p>

Prosjektet har gitt oss rik mulighet for å formidle Nina Sundbyes skulpturer og Knut Hamsun og Henrik Ibsens litteratur på en ny måte. Vi har nådd mælene for prosjektet for egen del og ser hvordan vi kan bruke andre veier/veien gjennom andre kunstformer inn i litteraturen og for å få formidlet litteraturen. Vi mener at andre vil kunne gjøre s\det samme og at bibliotek i større grad kan bruke andre kunstformer for å formidle litteraturen. Kunstnerisk utsmykking kan i større grad brukes bevisst.

Videreføring av prosjektet:

Dette er et prosjekt som vil fortsette i biblioteket, både i form av omvisninger og skoleopplegg. Grimstad som Dikternes by og Nina Sundbys skulpturer i Grimstad som en stiftelse vil eksistere og vi vil stadig ha formidling av Ibsen og Hamsuns litteratur gjennom skulpturene. For oss var dette prosjektet en starthjelp til å lage gode, varige måter å formidle på.

I Stiftelsen for Nina Sundbyes skulpturer sitter blant annet Nina Sundbye selv og forfatter av hennes biografi Harald Stanghelle. Begge er svært fornøyde med hvordan vi formidler litteraturen og skulpturene.

Regnskap

Fotograf	5000
Brosjyre, Synkron Media	40670
Hyller	2370
Bøker	3276
Oversetter	3000
Reise og opphold	7000
Kapaplater til skilt	2000
Brosjyreholdere	1059
Teaterforestilling til lansering	10000

Annonser	1200
Blomster	965
Undervisningsopplegg	10000
Innlesing av tekster	9000
Til sammen	95540
Egeninnsats:	
Arbeid	50000
innlesing av tekster	5000
markedsføring	10000
oversettelse til tysk	3000
Til sammen	163540

Katalog utarbeidet på norsk, tysk og engelsk. Katalogen kan kjøpes eller lånes. Den kan brukes som en guide på egenhånd og består av:

- Bilde av skulpturen
- Tekstavsnitt fra det aktuelle skuespillet eller romanen samt QRkode hvis man ønsker teksten lest opp
- En kort uttalelse fra Nina Sundbye om skulpturen

LANSERING
Lørdag 10. oktober kl. 1300

Lansering av katalogen:
Skulptur formidler litteratur: Henrik Ibsens og Knut Hamsuns litteratur sett gjennom skulpturene til Nina Sundbye.

Teaterforestillingen:
Liv eller død – Terje Vigen
med Inger-Helen Kilsti og Arild Nyborg

Omvisning ved Brit Østerud

GRIMSTAD BIBLIOTEK Nasjonalbiblioteket NBI Billetter må reserveres på Billetter.no

AVDUKING AV SKULPTUR

Tid: Tirsdag 21. sept. kl. 1700
Sted: Utenfor biblioteket v/Sorenskrivergården

Grimstad kommune har fått en skulptur i gave fra kunstneren **Nina Sundbye**. Skulpturen står utenfor biblioteket ved Sorenskrivergården. Skulpturen vil bli avduket med taler og kunstneriske innslag.

Fra før har Grimstad 33 skulpturer på biblioteket og Terje Vigen og Victoria står ute i byen. Det er en ære at **Dikternes by** har en slik kunstsatt.

Arrangerer: Grimstad kommune, kulturtjenesten

GRIMSTAD GRIMSTAD BIBLIOTEK **Grimstad**

Skulptur formidler litteratur: Lån med deg en omvisningsguide

Ta en rundtur i biblioteket! Møt Henrik Ibsen og Knut Hamsun gjennom Nina Sundbyes skulpturer.

Norsk/English/Deutsch

Liv eller død – Terje Vigen
Teaterforestilling lørdag 10. oktober kl. 1800
Grimstad bibliotek, salen

MIDVINTERHJØI

I dag er det ikke vi, men mennesker fra andre tidsmedier som våre som legger ut på færevulle reiser for å berøse seg og sin familie. Er det disse menneskene som er vår lide Terje Vigen er? Muligens har vi i Norge idag lite så felle med helten og ligger kanskje mer den engelske offiseren enn vi liker å tenke på?

Forestillingen setter fokus på litteratur og dikt som en viktig stemme i dagens samfunnsdebatt. Diktet fremføres i sin helhet, og situasjonen Børns utøvelse av å gå ut i en kontekst som de fleste kjenner igjen fra dagens nyhetsbilder.

Dikter Terje Vigen er det mange som kjenner godt. Han vil bli skrevet diktet for omtrent 150 år siden, og hovedtema i diktet ligger rundt to hundre år tilbake i tid. En tid der menneskene i Norge led under interaksjonelle konflikter, og fattigdom og sult var en del av hverdagen. Diktet har hatt stor betydning i nasjonalbyggingen: Den norske krig, altså Norge, er stormaktens moriske overlegen.

Billetter: Billetter.no

Skuespiller
Inger Falck har skuespillet utdannelse fra Danmark USA, Sveit og Italia, med spesialisering innen kvinneg. Spille i flere år med Skuespillergruppen Skjatta rundt i Europa og USA. Hun har bodd de siste 15 år i Oslo, og hatt flere produksjoner i OSOs Aust og Vest-Agder, jobbet med instruksjon og har også utviklet teater prosjekter på Vest-Agder Museet.

Trummeslager/ perkusjon
Arild Nyborg har masterdiplom i brassmusikk fra det Norske Musikkonserverviteriet i Åhus. Han har samarbeid med Popsjessingslaget Storm siden 2003. Han var med på utviklingsprosjektet i OSOs 2012. Han har vært barytt i Årsmiddelen siden 2007, og spiller bland annet med World Music gruppen Njattaga og improvisasjons gruppen Storm.no. Han driver også plateverkshopet Cielier Skredderi sammen med Lars Andreas Haug og Tom Rudi Torjussen.

Bilder av plakater laget til arrangementer

Omvisning i skulpturene:

Grimstad kommune mottok høsten 2018 17 skulpturer i gave fra billedhugger Nina Sundbye. Skulpturene er Nina Sundbyes tolkning av Knut Hamsuns og Henrik Ibsens personer. Det var hennes ønske at de skulle til byen der Ibsen og Hamsun har satt så tydelige spor etter seg. Kunstneren tok

kontakt med biblioteket for å undersøke muligheten for å plassere dem i byens nye bibliotek. Det er en stor glede for biblioteket, og dermed for byens befolkning, at skulpturene kunne være i dette huset som fungerer som et felles indre byrom.

Nina Sundbyes skulpturer står spredt rundt i uterom mange steder i Norge. I Grimstad har vi Terje Vigen, Victoria og Nora. Hver av skulpturene som finnes i ulike uterom er laget i flere utkast og variasjoner i et mindre format. I Grimstad bibliotek er nå 33 skulpturer samlet. Selve huset og skulpturene snakker sammen på en god måte og beriker hverandre, og Ibsen og Hamsuns litteratur er blitt tilstedeværende.

Sammen med bibliotekets fyldige boksamling av litteratur om Henrik Ibsen og Knut Hamsun, er skulpturene et unikt utgangspunkt for å formidle litteraturen på en ny og annerledes måte, skulpturene tolker, billedliggjør og fordyper litteraturen, de tydeliggjør en essens i litteraturen. Vi fikk i 2016 boksamlingen til professor Bjørn Hemmer. Hemmer er en av våre ypperste Ibsen-kjennere.

Med denne katalogen kan man gå fra skulptur til skulptur og selv oppleve hvordan kunstverket er inn til kjernen av skuespillet eller romanen. I katalogen er det til hver skulptur en smakebit inn i det skrevne utgangspunktet. Ved skulpturen finner man hele stykket eller romanen. Ved å bruke QR-koden er det mulig å høre tekststykket.

Vi takker **Nasjonalbiblioteket og Aust-Agder bibliotek og kulturformidling** for økonomisk støtte.

litt om Nina:

Nina Sundbye er blant vår tids fremste billedhuggere, født 1944 i Oslo.. Nina Sundbye er stillfaren, men kunsten hennes roper høyt. Hun har en lidenskap til sitt virke og en produksjonsmengde svært få andre kunstnere er i nærheten av.

Nina gikk på Kunst- og håndverksskolen og senere på Kunstakademiet. Hun var ofte uenig med sin autoritære læremester, den kjente professoren Per Palle Storm. Han sto for en grundig anatomisk skolering og et solid naturalistisk fundament. Det ble etter hvert uholdbart for Nina Sundbye, som har valgt en røffere modellering.

«Det har hjulpet meg på den måten at hvis jeg hopper over en albue eller lager en arm altfor lang, så gjør jeg det veldig bevisst. Fordi jeg føler skulpturen trenger den lange armen for å fremheve akkurat det trekket», sier Nina Sundbye som har skapt sin egen stil, med mye bevegelse og en overflate som gjør skaperprosessen synlig.

I skulpturene i Grimstad, som viser karakterer fra Ibsens og Hamsuns verk, forsøker hun å uttrykke hele historien i en skulptur. Det betyr at hun tenker mye før hun begynner. I de fleste tilfellene har hun ikke en modell, men har karakterene i hodet. Hun prøver å se personen innenfra for så å materialisere dette bildet. Vi har også flere skulpturer av forfatteren Henrik Ibsen. Her ser vi spesielt tydelig det humoristiske elementet som Nina Sundbye bruker.

I 2009 ble hun spurt om å avslutte Hamsunåret i Grimstad med skulpturen Victoria. Nina ønsket å tenke nytt og formet 10 nye skulpturer fra Knut Hamsuns univers. De er nå utstilt på biblioteket. Ibsens kvinner som vi også kan se, har hun arbeidet med i flere tiår.

Å lage en skulptur er en omfattende prosess som inkluderer både sveising og støping. Sundbye starter som regel med å skisse opp en tegning. Så settes det jern, som det heter, som er selve

skjelettet skulpturen skal henges på. Deretter klatter hun på leire og former selve figuren før den støpes i gips. Til slutt støpes skulpturen i bronse.

Ibsen

Vi starter med dette portrettet av Ibsen – den seriøse og megaberømte mannen (etter Shakespeare er han den mest spilte forfatter i verden). Denne bysten er den samme som Norges gave til biblioteket i Alexandria og vi lar alle våre brukere møte ham og Nina Sundbyes kunst når de kommer til biblioteket.

neste skulptur vi kommer til er også en seriøs Ibsen, men likevel sett med et litt humoristisk blikk – kanskje med en norsk måte å se tingene på det vil si han er satt nesten som på en pidestall, men ikke helt for vi ler litt også.

Normalt på et folkebibliotek er at vi er generalister, her er litt av det meste og vi som jobber her må kunne litt om mye, men vi må gi andre mulighet til å lære mye om det meste, og her i huset har vi spesielt mye om Ibsen og Hamsun. Det er en stor ekstra dimensjon å kunne gi våre brukere en mangefasettert opplevelse med denne store boksamlingen knyttet til Ibsen og Hamsun dels som en gave fra professor Bjørn Hemmer og altså gjennom Ninas tolkninger av forfatteren og de litterære figurene. Disse hyllene er litteratur av og om Ibsen og Hamsun.

Ibsen bodde jo noen få formende ungdomsår i Grimstad – klart det satte sitt preg i den tiden da menneskets jeg formes som mest, tiden da refleksjon og vurderingsevne skal vokse som fra larve til puppe til sommerfugl. Ninas skulpturer viser den formede, modne mannen

Jeg er ikke sikker på hva Hamsun ville ha ment om sin plassering sammen med Ibsen – han var jo ganske kritisk til Ibsen og så seg selv som mer seriøs og dyptloddende

Markens Grøde

Hamsun bodde i Grimstad i over 30 år, blant annet fordi han ville realisere det menneskesynet som denne skulpturen av Inger og Isak Sellanrå viser. Hamsuns litteratur er som i Markens Grøde preget av hans ideer og synet på hvordan livet skal være. Markens Grøde er skrevet i protest mot samfunnsånden. Likevel blir hans samfunnssyn overskygget av hans kunstneriske magi. Med denne boken sier han at vi må tilbake til jorden, skulpturen er som en bit av jorden den mannen og kvinnen er skulpturert inn i en jordklump og spaden nesten er det tydeligste. Denne fikk han jo Nobelprisen for.

Sult

Paul Auster, forfatteren, sier at det er to Hamsun – den tidlige med sine briljante psykologiske bøker og så senere de samfunnspropagandapregete med sitt tydelig ytre høyresyn. Det psykologiske ser vi i den andre figuren som står i Hamsun-hylla, nemlig Sult. Nina har brukt forfatterens ansikt i denne karakteren og vi vet at Sult er selvbeskrivende og selvopplevd – men også et forsøk på å beskrive det ubevisste sjeleliv – boken er psykologisk kunst (som han ble sterkt påvirket av i København dit han kom som 28åring fra sitt Amerikaopphold). Karakteren i Sult er mange mennesker i ett, eller mange personligheter i ett – som altså Nina også tydelig får fram – romankarakteren, dikteren, den magre,

den selvbevisste (se bare på den store boken!). Sult ble en sensasjon.

Edvarda

Så kommer vi til Edvarda. Hun opptrer først i Pan, boken om forelskelsens psykologi. Senere møter vi Edvarda i Benoni og Rosa og det er denne modnede Edvarda skulpturen viser.

Mye av handlingen i Rosa er det Edvarda som står for. Hun trosser konvensjoner, men ingenting gjør henne lykkelig. Edvarda er en sterk og fri kvinne som vil noe, noe annet, hatten er av og hun blottes sitt hode og viser fram sine følelser, likevel får jeg en fornemmelse av at hun står stille.

Hedda

Nina har beskjeftiget seg mer enn noen andre med Ibsens kvinneskikkelser – hos oss har vi 8 (av 9) og også to menn.

Kvinnenes krav som egentlig er menneskets, at livet skal være sant, skjønt og stort – er en kjerneverdi for Ibsen og noe skulpturene virkelig viser – noen kvinner er fastbundet, noen vokser ut av materien og noen river seg helt løs og inn i idealene.

Heddas maktbehov og lek med pistolen henger også sammen med hennes ufrihet, hun tåler ikke å ikke ha all makten, men tilslutt får omgivelsene makt over henne og det selvdestruktive ødelegger henne. Figuren er streng og har en flott fasade, men pistolen viser noe annet.

legg også merke til kjolen, kjolen til venstre er mer i oppløsning, kanskje viser den Hedda med litt mer selvinnsikt, blikket går også faktisk til siden som om hun ser mer av verden.

Irene

Hovedpersonen i stykket Når vi døde vågner (Rubek) er billedhugger. Den norske kritikeren Erik Vullum sammenlignet Ibsens kunst med skulptørens. Hvis man fra en annen kunstform skulle finne et uttrykk for Ibsens begavelse og overføre dette på hans diktning, måtte Ibsen dikterisk sett ikke betraktes som en maler, men som billedhugger og arkitekt. Vullum forklarer dette med at Ibsen har sett, følt det sette og så utformet det i klarhet. Dette karakteriserer også Nina Sundbye; hun har sett, eller lest, følt det sette og utformet det i klarhet.

Vi vet at Ibsen var opptatt av billedhuggerkunst... Ibsen var først og fremst interessert i hvordan skulpturell form kunne uttrykke menneskelig personlighet!

Irene er Rubeks egentlige kjærlighet som han sviktet. Begge lever til dels døde liv, men i skuespillet møtes de igjen og våkner før de begravnes i et snørås. I skulpturen har ikke Irene våknet, hun holder alt inni seg. Ser dere at hun ligner på en sfinx?

Solveig i Peer Gynt

Solveig fra Peer Gynt virker så trygg i seg selv med sitt litt viltre hår, men forankret i seg selv og sine idealer (hun holder i sin egen kjole og holder salmeboken med den andre hånden). Derfor kan hun også vente og til slutt forsøke å få Peer til å få innblikk i sitt egentlige jeg. Hun er en smule forgyldt og hun tør å være i krysningpunktet mellom kyst tilbakeholdenhet og dragningen mot Peer. Solveig letter ikke i sine idealer, men det sanne, det skjønne og det frie er hos henne i hennes valg.

Regine

Jeg skal komme nærmere inn på Gjengangere etterpå.

Regine kalles også Javel, frue, og dere ser jo hvordan denne jentas indre ikke følger det ja, vel frue

hun selv sier, akkurat som hun står ganske støtt med sitt opprør i hode – hun skal tross alt dra til Paris med husets sønn som hun foreløpig ikke vet at er hennes halvbror!

Victoria

Som står på Bietorvet også – hun er jo bare skjønn sier Nina om karakteren, akkurat slik møllersønnen Johannes ser den rike Victoria – hun er perfekt liksom Ninas versjon er det. Fordi hun er perfekt er hun også uoppnåelig. Men ikke som noe trist, men som en inspirasjon som Johannes, når han blir dikter faktisk trenger. Det er fint å sitte i skranken på et bibliotek å se på!

Terje Vigen

Dette prosadiktet som knytter så tydelig an til vår historie, men som vi har sett i dag også er så aktuelt i vår tid. Det er en dramatisk handling, men det er også om dramatisk indre vekst og modning. I skulpturen er dramatikken dratt helt ut, men likevel i fullkommen balanse – visst har han modnet

Nora

Nora danser i Et Dukkehjem, et bilde på hennes indre frigjøring til et selvstendig menneske. Hennes villhet og fortvilelse synes i skulpturen, - fysikken i figuren er ekstrem, Noras vei er ekstrem: se på den andre figuren – her har ikke det ekstreme fått så stor plass, for meg sier den skulpturen – forsøk å gå videre, men denne sier – kast deg ut i det og sats, vær gal og modig – om man lander? det sier hverken Ibsen eller Nina noe om.

Fru Alving - Gjengangere

I motsetning til Nora velger fru Alving å bli værende i et dårlig fungerende ekteskap og avfinne seg med det som skjer. Resultatene er tydelige. Hun blir gravid og sønnen Osvald skal oppdras utenfor hjemmet slik at han blir uten negativ arv. Men han har fått med seg en fysisk arv, syfilis.

Fru Alving forsøker å leve innenfor gitte regler, men blir hele tiden konfrontert med andres brudd som hun må løse, noe hun prøver på mange vis.

Ser dere at hun sier Ja, vel med hodet fram, mens Regine sier Ja, vel med hodet trassig på skrå. Dette er stykket om dobbeltmoral og hvis epigenittikk hadde vært et tema på Ibsens tid, så ville stykket glidd rett inn for denne damen står dypt i det epigenetiske og i det man før ville kalt «fedrenes synder». Likevel er det bevegelse i figuren og se hvordan hun vil boken.

August

Med August i August-trilogien eller landstrykertrilogien er vi tilbake til Hamsun og her er vandrer-motivet og folkelivsskildringer fra tidligere romaner svært tydelig. Og hele skulpturen viser jo han som er på vei, framoverlent mot nye tider, en sjarmør som jentene flokker seg rundt. August sammenlignes ofte med Peer Gynt – gå gjerne fra August-skulpturen til Peer Gynt skulpturene og sammenlign selv. Jeg skal ikke gi dere tolkningen selv om jeg har mine meninger (a. er mer framover i tid for eksempel). Det sies at egentlig skulle August være et skremmebilde på den moderne tid med handel og industri, rotløshet og ustabilitet. Problemet er bare at også Knut Hamsun lar seg sjarmere av August – og «dikteren seiret over moralisten»

Dette er den skulpturen jeg først falt for – Nina har nok fått fram sjarmøren.

Ellida / Fruen fra Havet

I dette stykket fra 1888 er menneskets forhold til havet et tema. Den unge Ellida er vokst opp i havgapet. I ellidafiguren ser vi hvordan hun vokser ut av havet – hun blir ikke i det – det er håp om endring, likevel ser hun bakover, ikke framover. Hun trekkes i flere retninger. I stykket velger hun å bli hos sin mann i motsetning til Hedda og Nora. Ellida er oppkalt etter en skute, hun kommer fra havet – gjør vi ikke alle det? Både menneskets opphavssted og urkraft er noe Ibsen undersøker med «Fruen fra Havet»

Ibsen ville leke med ideen om at vi mennesker ikke har akklimatisert seg på land siden vi ifølge Darwin originalt sett kommer fra sjøen. Var det virkelig slik at vi ikke var skapt i Guds bilde slik Ibsen hadde lært? Dette dilemmaet konkretisert i stykket. Elida Wangel er en havfrue på land. Ideen om havmennesker, havfruer og andre mytologiske skapninger har vært populære fortellinger i vår kultur – for eksempel, H. C. Andersens den lille Havfruen.

Nagel og Minutten

Hamsun ville skildre det ubevisste sjelelivet og enkeltpersoners psykologi. Med Nagel og Minutten fra *Mysterier* ser vi enkeltpersonens flere, ulike sider; vi ser en innadvendt med blikket ned som spiller utadvendt musikk, vi ser behovet for å bli dyrket og ha en ved sine føtter. Nagel er en original både i betydningen ny og i betydningen rar.

Den grønklædte

Her møter vi eller egentlig Peer Gynt, den grønklædte, damen fra underverden med sin tydelige kvinnelighet som vokser ut av naturen og som lokker....

Rosa

Pengemakten rår og det samfunnskritiske kommer inn i Hamsuns bøker, som tidligere sagt endrer hans litteratur seg. Fremtiden ligger i fortiden, man må finne tilbake til sin opprinnelse. Vi møtte tidligere figuren Edvarda som trosser konvensjoner, men Rosa hun er den som venter, hun beveger seg ikke noe sted. Hva vil Hamsun med henne?

Ylajali

Her møter vi en ny person fra Sult. Ylajali er en konkret figur, men blir tydelig en del av jeg-personens sjeleliv og blir derfor mer et bilde av det hun tillegges enn det hun er. Og når Nina sier at hun ville vise både det uskyldige og det erfarne så tenker jeg at det er nettopp de motstridende egenskapene hovedpersonen ønsket å oppleve hos henne.

Peer Gynt

så avslutter vi med Peer Gynt som alle kjenner. Peer går gjennom livet ut og inn i ulike roller og identiteter, trofasthet og tydelig egenidentitet er ikke hans greie. Våre to figurer er av den unge Peer o, den unge mannen full av optimisme, egoisme, og tro på både seg selv, sin egen lykke og på at verden er til for ham. Det er noe fritt og stort over det når du er helt ung, men senere skulle det vært slipt og formen støpt.

Til Peer brukte Nina Svein Sturla Hugnes som modell. Hun har ikke brukt modell til de andre figurene.

Ok, Peer ble ikke en grei fyr, men de skulpturene vi har viser en som kunne blitt det hvis han hadde latt seg slipe og støpe om av det han møter.

Jeg håper at disse skulpturene hjelper oss å la oss slipe og forme av Ibsen og Hamsuns litteratur og at de skal være en varig nytelse og påminnelse i våre hverdagslige bibliotekbesøk.